

פרוטוקול ישיבת הוועדה המקצועית של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות

שהתקיימה ביום שלישי ה-14 במרס, 2023, בשעה 9:00

באמצעות אפליקציית זום.

(סופי)

אישור תקן חשבונאות מספר 45, הטיפול החשבונאי במענקים ממשלתיים וגילוי לגבי סיוע

ממשלתי

1. היו"ר מציין כי הסתיימה תקופת הערות הציבור ולא התקבלו הערות. מבקש מחברי הוועדה לאשר את תקן חשבונאות מספר 45.

2. משתתף¹ מציין כי מועד התחילה הוא 1 בינואר 2023. מוסיף כי קיימת אפשרות ליישום מוקדם והמשמעות היא שניתן ליישם כבר בדוחות הכספיים לשנת 2022, מאחר שבחברות פרטיות ייתכן אישור של דוחות אלה לאחר פרסום התקן. חבר ועדה² מסכים.

3. היו"ר, חבר הוועדה, חבר ועדה אחר, חבר ועדה נוסף וחבר ועדה רביעי מאשרים את תקן חשבונאות מספר 45, הטיפול החשבונאי במענקים ממשלתיים וגילוי לגבי סיוע ממשלתי.

הצעה לתקן חשבונאות מספר 46, מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה (להלן: ההצעה לתקן)

(צורפה לתיק הישיבה)

4. היו"ר מבקש מצדיק להמשיך את הדיון בהצעה לתקן.

מכשיר פיננסי שהצד שכנגד הוא הבעלים ושההתקשרות באותם מכשירים פיננסיים בוצעה

מכוח מעמדם כבעלים

5. צדיק מציינת כי במסגרת הנקודות לדיון פירטה את התיקונים שבוצעו בהצעה לתקן. מציינת כי הגדרת שיעור הריבית של הישות או של הבעלים צומצמה, אך ניתן בה ביטוי הן למצב שבו הישות קיבלה הלוואה מהבעלים והן למצב שבו הבעלים קיבל הלוואה מהישות. שואלת אם יש הערות לנוסח ההגדרה. **לנוכחים אין הערות.**

6. צדיק מציינת כי סעיף 1.46 קובע כי לגבי כל מכשיר פיננסי עם הבעלים יש לקבוע אם הוא בסיסי או שאינו בסיסי בהתאם להוראות התקן והמדידה העוקבת תהיה בהתאם. מציינת כי בהתאם להחלטה בישיבה הקודמת נוסף סעיף 1.47 לפיו "נוסף על האמור בסעיף 1.44, אם נוצר מרכיב הטבה בקשר עם מכשיר פיננסי עם הבעלים שההתקשרות בו היא מכוח

¹ ההתייחסות היא למשתתף או למשתתפת

² ההתייחסות היא לחבר ועדה או לחברת ועדה

- מעמדם כבעלים, מרכיב הטבה זה ייזקף להון העצמי. מרכיב הטבה כזה עשוי להיווצר, בין היתר, בעת התרחשות האירועים הבאים:
- (א) החלפת מכשירים פיננסיים בעלי תנאים שונים באופן מהותי,
 (ב) תיקון משמעותי של התנאים של התחייבות פיננסית קיימת או של חלק ממנה (כולל פירעון מוקדם שאינו בהתאם לתנאים המקוריים),
 (ג) נטילת התחייבות של הישות כלפי צד שלישי, במלואה או בחלקה על ידי הבעלים,
 (ד) ויתור על חוב של הבעלים לישות."

7. צדיק שואלת אם יש הערות.

8. חבר הוועדה הרביעי מציין כי השימוש במילים "מרכיב הטבה" בסעיף זה ובסעיפים אחרים שמפנים לסעיף זה, מוביל למסקנה כי קיימים מספר מרכיבים להפרש והתוצאה היא שנדרש זיהוי של מרכיב ההטבה. מוסיף כי ההחלטה בישיבה הקודמת היתה שלא נביע עמדה כיצד יבוצע הפיצול של ההפרש. מציין כי בהתאם לפרוטוקול הישיבה הקודמת חבר הוועדה הביע עמדה שניסוח הסעיף יאפשר פרשנות לפיה כל ההפרש ייזקף להון. בדעה כי מקריאת סעיף 1.47 לא נראה כי קיימת אפשרות כזו. מוסיף כי ההחלטה בישיבה הקודמת היתה שלא תהיה התייחסות. היו"ר מציין כי בישיבה הקודמת הוחלט שתהיה אמירה כללית לגבי הצורך בזקיפת ההטבה להון.

9. חבר הוועדה מסביר כי ההחלטה היתה שלא נביע עמדה, לאור הפרקטיקה, וחבר הוועדה הרביעי בדעה כי סעיף 1.47 סותר את הפרקטיקה.

10. צדיק שואלת אם ניתן לשפר את הניסוח.

11. חבר הוועדה האחר שואל מדוע התייחסות היא להטבה ולא להפרש מאחר שייתכן שההטבה היא לבעלים ולא לישות. היו"ר משיב כי ההפרש עשוי לכלול הן את הרווח או ההפסד מפירעון מוקדם (לפי שווי הוגן) והן מרכיב של הטבה. חבר הוועדה משיב כי המילה הטבה מתייחסת הן להטבה לישות והן להטבה לבעלים.

12. היו"ר מציין כי סעיף 1.47 משקף את ההחלטה שהתקבלה בישיבה הקודמת. מציין כי אם לנוכחים יש הצעה לשיפור הניסוח היא תתקבל בברכה. חבר הוועדה הנוסף מציע להתייחס בסעיף ל"הטבה" במקום ל"מרכיב ההטבה". חבר הוועדה מסכים ומציין כי המילה "מרכיב" מרמזת שקיימים מרכיבים אחרים.

13. חבר הוועדה הרביעי מציין כי הבעיה היא בעצם התייחסות במסגרת הסעיף. מציין כי חבר הוועדה תמך בהצעה בהנחה שניתן יהיה לפרש את האמירה שכל ההפרש מהווה הטבה ולזקוף את מלוא ההפרש להון. בדעה כי הנוסח אינו משקף זאת וכי השמטת המילה "מרכיב" משפרת אך אינה פותרת את הבעיה. היו"ר מציין כי בישיבה הקודמת התקבלה החלטה להתייחס לכך.

14. היו"ר שואל מי תומך בהצעת חבר הוועדה הנוסף למחוק את המילה "מרכיב" מהסעיף. היו"ר, חבר הוועדה, חבר הוועדה הנוסף, וחבר הוועדה הרביעי תומכים. חבר הוועדה האחר אינו מתנגד למחיקת המילה. היו"ר מסכם כי המילה "מרכיב" תושמט מסעיף 1.47.

15. משתתף אחר מציין כי סעיף (ד) הוא הסעיף הנפוץ ביותר, אך יש לנסחו הן לגבי ויתור של הישות והן לגבי ויתור של הבעלים. מציין כי המקרה הנפוץ הוא שהבעלים מוחלים על חוב לישות. חבר הוועדה האחר מציע לנסח "ויתור על חוב בין הבעלים לישות". מוסכם על הנוכחים.

16. צדיק מציינת כי בסעיפים 1.53 ו-1.54 המתייחסים לשינוי תנאים ולרכישה חזרה של התחייבות פיננסית נוספה הפניה לסעיף 1.47 לעניין מכשיר פיננסי עם הבעלים. שואלת אם יש הערות. לנוכחים אין הערות.

שינוי תנאים בנכס פיננסי

17. צדיק מציינת כי סעיף 5.4.3 ל-IFRS 9 מכיר בכך ששינוי תנאים בנכס פיננסי עשוי להביא לגריעה של הנכס, אך אינו קובע קריטריונים לקביעה אם נדרשת גריעה. מוסיפה כי בשנת 2012 ה-IFRIC דן בנושא והכיר בכך שיש להשתמש בתנאים לגריעה בהתחייבות פיננסית בדרך של אנלוגיה גם לגריעה של נכס פיננסי. מציינת כי ה-IFRIC לא קבע כי זו הדרך היחידה וקיימות פרשנויות שונות בפרקטיקה לגבי אופן הקביעה – בחינה איכותית, בחינה כמותית וכו'. מציינת כי ה-IFRS for SME אינו כולל התייחסות כלשהי לשינוי תנאים בנכס פיננסי. שואלת אם יש לכלול בהצעה לתקן סעיף מקביל לסעיף 5.4.3 ל-IFRS 9 ואם כן האם יש לכלול גם קריטריונים לקביעה אם יש לגרוע את הנכס הפיננסי.

18. חבר הוועדה הנוסף מסכים לאמץ את סעיף 5.4.3, אך לא קריטריונים לגריעה של נכס פיננסי, בדומה למצב בתקינה הבינלאומית מאחר שקיימות פרשנויות רבות.

19. המשתתף האחר מסכים ומציין כי אין להרחיב את הדרישות לגבי חברה פרטית.

20. חבר הוועדה האחר מציין כי ניתן לאמץ את סעיף 5.4.3 ל-IFRS 9 מבלי להרחיב.

21. חבר הוועדה מציין כי מודל ירידת הערך הכלול בעקיפין בסעיף 5.4.3 שונה מהמודל שהוחלט לאמצו בהצעה לתקן (מודל הפסדי אשראי שהתהוו).

22. צדיק מציעה לשלב את החלק הראשון מסעיף 5.4.3 בסעיף המתייחס לשינוי אומדנים הקיים בהצעה לתקן.

23. חבר הוועדה מציין כי שינוי תנאים בנכס פיננסי אינו נפוץ בחברות פרטיות שכן הן אינן מעניקות הלוואות. חבר הוועדה הנוסף מציין כי ייתכן שינוי תנאים בחוב לקוח. חבר הוועדה משיב כי בחוב לקוח אין בדרך כלל ריבית והחובות הם בד"כ לזמן קצר.

24. משתתף נוסף מציין כי אם הנושא אינו רלוונטי למרבית החברות, הן לא ידרשו לסעיף ולחברות שכן רלוונטי יינתן מענה באמצעות הסעיף. חבר הוועדה האחר מסכים. חבר הוועדה מציין כי בחברות הפרטיות קיימת רלוונטיות רבה יותר לתיקון תנאים בהתחייבויות פיננסיות.

25. חבר הוועדה הרביעי מסכים לשלב את סעיף 5.4.3 מבלי לפרט את הקריטריונים לגריעה של נכס פיננסי כתוצאה משינוי תנאים.

26. **היו"ר מסכם כי מאחר שמרבית חברי הוועדה תומכים בשילוב סעיף 5.4.3, הסעיף ישולב בהצעה לתקן. צדיק מציין כי תביא הצעה לנוסח לישיבה הבאה.**

שינוי תנאים בהתחייבות פיננסית

27. צדיק מציין כי לגבי גריעה של התחייבויות פיננסיות, IFRS 9 כולל בנספח הנחיות היישום 8 סעיפים העוסקים בנושא. מציעה לשלב את סעיף 3.3.6 ואת סעיף 3.3.6א. מצטטת את סעיף 3.3.6 "לצורך סעיף 3.3.2, התנאים הם שונים באופן מהותי אם הערך הנוכחי המהוון של תזרימי המזומנים לפי התנאים החדשים, כולל עמלות כלשהן ששולמו בניכוי עמלות כלשהן שהתקבלו כשהוא מהוון בשיעור הריבית האפקטיבי המקורי, שונה לפחות ב- 10 אחוז מהערך הנוכחי המהוון של תזרימי המזומנים הנותרים של ההתחייבות הפיננסית המקורית. בקביעת עמלות ששולמו בניכוי עמלות שהתקבלו, לווה כולל רק עמלות ששולמו או התקבלו בין הלווה לבין המלווה, כולל עמלות ששולמו או התקבלו על ידי הלווה או המלווה לטובת האחר." המשתתף מסכים שמדובר בסעיף חשוב שיש לשלבו. מוסיף כי בפרקטיקה הקביעה אינה מוגבלת רק למבחן 10% וקיימות פרשנויות שמבססות את הקביעה גם על מבחן איכותי. **חבר הוועדה, חבר הוועדה האחר, חבר הוועדה הנוסף וחבר הוועדה הרביעי תומכים בהוספת הסעיף.**

28. **היו"ר מסכם כי לאור הסכמת חברי הוועדה סעיף 3.3.6 ל-IFRS 9 יוסף להצעה לתקן.**

29. המשתתף הנוסף שואל אם אין להשתמש באותו מינוח גם בסעיף 1.47(ב). צדיק משיבה כי המינוח הוא זהה מאחר שסעיף 3.3.6 מהווה סעיף הסבר לסעיף 1.52 לגבי תיקון תנאים שכולל אותו מינוח.

30. צדיק מציעה להוסיף גם את סעיף 3.3.6א כדלקמן "אם החלפת מכשירי חוב או תיקון תנאים מטופלים כסילוק, עלויות או עמלות כלשהן שהתהוו מוכרות כחלק מהרווח או ההפסד בגין הסילוק. אם ההחלפה או התיקון אינם מטופלים כסילוק, עלויות או עמלות כלשהן שהתהוו מתאימות את הערך בספרים של ההתחייבות ומופחותות במשך התקופה שנותרה של ההתחייבות המתוקנת."

31. משתתף רביעי שואל כיצד מבוצעת ההפחתה של העלויות או העמלות האלה בקו ישר או בשיטת הריבית האפקטיבית. צדיק משיבה כי בשיטת הריבית האפקטיבית. המשתתף הרביעי מציע להוסיף התייחסות לכך בסעיף. חבר הוועדה בדעה שאין להתייחס לכך.

32. **היו"ר מסכם כי חברי הוועדה תומכים בהוספת סעיף 3.3.א6 ל-9 IFRS להצעה לתקן ולכן הסעיף ישולב בהצעה לתקן.**

33. צדיק מציינת כי הדיון בפרק של מכשירים פיננסיים עם הבעלים הושלם. שואלת אם יש הערות נוספות. **לנוכחים אין הערות.**

שיטת הריבית האפקטיבית

34. צדיק מציינת כי סעיף 1.22 העוסק בהכרה בדיבידנדים מרווחים שקדמו לרכישה כניכוי מעלות ההשקעה, אשר נוסף מתקן חשבונאות מספר 25, תוקן על מנת שיתייחס להשקעות במכשירים הוניים שנמדדות בעלות בניכוי ירידת ערך. מוסיפה כי בהתאם להצעה לתקן השקעות במכשירים הוניים נמדדות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד, אלא אם כן לא ניתן לאמוד את השווי ההוגן באופן מהימן ללא עלות או מאמץ מופרזים. מציינת כי אם ההשקעות במכשירים הוניים נמדדות בשווי הוגן אין משמעות להכרה בדיבידנדים כניכוי מעלות ההשקעה ולכן הסעיף תוקן.

35. צדיק מציינת כי סעיפים 1.23 ו-1.24 נדונו בישיבות קודמות. מוסיפה כי סעיף 1.25 נוסף מתוך תקן חשבונאות מספר 25. מצטטת "במקרה שנצברה ריבית שטרם שולמה קודם לרכישתה של השקעה נושאת ריבית, תקבול הריבית שלאחר מכן מוקצה בין התקופה שקדמה לרכישה לבין התקופה שלאחריה; רק החלק המתייחס לתקופה שלאחר הרכישה מוכר כהכנסות ריבית."

36. צדיק מציינת כי סעיף 1.26 מתייחס לקביעת שיעור ריבית אפקטיבי כאשר מודל ירידת ערך הוא מודל הפסדי אשראי שהתהוו ולכן אין התחשבות בהפסדי אשראי עתידיים שטרם התהוו. מציינת כי לסעיף נוספה התייחסות מתוך התקן האנגלי כלהלן "לגבי נכסים פיננסיים בריבית משתנה והתחייבויות פיננסיות בריבית משתנה, שיעור ריבית השוק או מדד של אינפלציה מחירים כלליים עשויים לשמש בעת אמידת תזרימי מזומנים חוזיים". היו"ר מציינ כי נראה שההתייחסות "אך לא תתחשב בהפסדי אשראי עתידיים אפשריים שטרם התהוו" אוסרת על התחשבות בהפסדי אשראי עתידיים, במקום שאין צורך להתחשב בהם. צדיק משיבה כי כך מנוסח ה- IFRS for SME.

37. חבר הוועדה האחר מציינ כי ניתן להחליף את ההתייחסות למדד של אינפלציה מחירים כלליים בהתייחסות למדד המחירים לצרכן. צדיק מציינת כי אם המכשיר הפיננסי נקוב במטבע זר אז המדד יהיה של אותו מטבע ולא מדד המחירים לצרכן. חבר הוועדה מסכים ומציינ כי ייתכנו מדדים אחרים במדינות שונות.

38. חבר הוועדה שואל מדוע קיימת התייחסות לאינפלציה. צדיק משיבה כי בסעיפים של סיווג מכשיר פיננסי כבסיסי או כלא בסיסי נוספה האפשרות במכשיר פיננסי בסיסי להצמדת הקרן ו/או הריבית למדד של אינפלציה מחירים כלליים. חבר הוועדה מסכים לתוספת.
39. צדיק מציינת כי סעיף 1.27 מתייחס להפחתה של עמלות על פני אורך החיים החזוי של המכשיר או עד למועד קביעה מחדש של הריבית. מוסיפה כי סעיף זה קיים כיום בתקן חשבונאות מספר 22. מציינת כי סעיף 1.28 כלול כיום בהגדרה של שיעור הריבית האפקטיבי בתקן חשבונאות מספר 22. מציינת כי סעיף 1.28 מתייחס להבדל בין התנאים החוזיים לבין החזוי.
40. חבר הוועדה הנוסף שואל מדוע לא לשלב את הסעיף במסגרת ההגדרה. צדיק משיבה כי מבחינת מבנה ה-IFRS for SME כולל את הפירוט לגבי קביעת שיעור הריבית האפקטיבי במסגרת סעיפים אלה ולא במסגרת ההגדרה. חבר הוועדה הנוסף בדעה שיש לשלב כחלק מההגדרה מאחר שמדובר על חריג להתייחסות לאומדני תזרימי המזומנים ואורך החיים החזויים. צדיק מציינת כי המשמעות היא להעביר את סעיפים 1.28-1.26 להגדרה. חבר הוועדה מציין כי אין משמעות אם לציין בסעיף.
41. חבר הוועדה הנוסף מציין כי ניתן להפנות מההגדרה של שיעור הריבית האפקטיבי לסעיפים אלה. צדיק מסכימה ושואלת לאיזה סעיפים להפנות. חבר הוועדה מציין כי גם סעיפים 1.29 ו-1.30 (AG8-AG7) רלוונטיים וההפניה היא בעייתית. חבר הוועדה הנוסף מציין כי סעיפים 1.28-1.26 היוו חלק מהגדרת שיעור הריבית האפקטיבי בתקן חשבונאות מספר 22, מלבד ההתייחסות לשיעור ריבית משתנה. חבר הוועדה אינו מתנגד להוספת הפניה.
42. **היו"ר מסכם כי בהגדרת שיעור ריבית האפקטיבי תוסף הפניה לסעיפים 1.28-1.26.**
43. צדיק מציינת כי סעיף 1.29 הוא סעיף מקביל ל-AG 7 שהיה ב-IAS 39 בתוספת התייחסות למדד של אינפלציה מחירים כלליים וסעיף 1.30 הוא סעיף מקביל ל-AG 8 שהיה ב-IAS 39. מוסיפה כי בתקן האנגלי נוספו סעיפים המתייחסים לרפורמת שיעורי ריבית עוגן והמספקים הקלה לפיה יש ליישם לגבי שינוי הריבית כתוצאה מהרפורמה את סעיף 1.29. שואלת אם רלוונטי לחברות הפרטיות.
44. חבר הוועדה הנוסף מציין כי ככל הנראה לא יהיה רלוונטי בעת פרסום התקן מאחר שהשינויים התבצעו ברובם עד שנת 2024. משתתף חמישי מציין כי עשוי להיות רלוונטי רק לחברות שיאמצו את התקן לשנת 2023.
45. **היו"ר מסכם כי לא תוסף התייחסות לגבי רפורמת שיעורי ריבית עוגן.**
46. צדיק מציינת כי על מנת להשלים את ההתייחסות למדידה העוקבת סעיף 2.2 קובע כי כל המכשירים הפיננסיים שאינם בסיסיים ימדדו בשווי הוגן דרך רווח או הפסד, למעט

מכשירים מגדרים ותמורה מותנית בצירוף עסקים. מוסיפה כי הדיון לגבי מכשירים אלה יבוצע כחלק מהטיפול בחשבונאות גידור. מציינת כי לגבי תמורה מותנית בצירוף עסקים יש לבצע הבחנה בין התחייבות פיננסית, הון או נכס פיננסי (סעיף 2.3). מוסיפה כי אם מדובר במכשיר הוני לא נדרשת מדידה מחדש לאחר ההכרה לראשונה ואם מדובר בנכס פיננסי או בהתחייבות פיננסית הם ימדדו בשווי הוגן דרך רווח או הפסד. מוסיפה כי ניתנה הקלה לגבי מצבים בהם לא ניתן לאמוד שווי הוגן באופן מהימן ללא עלות או מאמץ מופרזים הן בהכרה לראשונה והן במדידה העוקבת. שואלת אם יש הערות. **לנוכחים אין הערות.**

הקלה – ללא עלות או מאמץ מופרזים

47. צדיק מציינת כי סעיפים 1.55-1.57 כוללים הנחיות יישום לגבי ההקלה "ללא עלות או מאמץ מופרזים". מציינת כי סעיפים אלה הובאו מפרק 2 ב-IFRS for SME. מצטטת את הסעיפים: 1.55 הקלה המבוססת על עלות או מאמץ מופרזים נקבעה עבור חלק מהדרישות בתקן זה. הקלה זו לא תשמש עבור דרישות אחרות בתקן זה בדרך ההיקש.

1.56 בחינה אם השגת המידע הנדרש על מנת לקיים דרישה או קביעתו תהיה כרוכה בעלות או מאמץ מופרזים תלויה בנסיבות הספציפיות של הישות ובשיקול דעת ההנהלה לגבי העלויות וההטבות מיישום דרישה זו. שיקול דעת זה דורש התחשבות באופן שבו ההחלטות הכלכליות של אלה החזויים להשתמש בדוחות הכספיים יושפעו מכך שלא יהיה בידם מידע זה. יישום דרישה יהיה כרוך בעלות או מאמץ מופרזים אם העלות התוספתית (לדוגמה, שכר טרחה של מעריך שווי) או המאמץ הנוסף (לדוגמה, מאמצים של עובדים) עולים באופן מהותי על ההטבות אשר אלה החזויים להשתמש בדוחות הכספיים יקבלו מכך שיהיה בידם המידע.

1.57 הערכה אם דרישה כרוכה בעלות או מאמץ מופרזים בהכרה לראשונה בדוחות הכספיים, לדוגמה במועד העסקה, תתבסס על המידע לגבי העלויות וההטבות של הדרישה במועד ההכרה לראשונה. אם ההקלה של עלות או מאמץ מופרזים חלה גם לאחר ההכרה לראשונה, לדוגמה למדידה עוקבת של פריט, הערכה חדשה אם דרישה זו כרוכה בעלות או מאמץ מופרזים תבוצע במועד המדידה העוקב, בהתבסס על המידע הזמין באותו מועד.

48. חבר הוועדה האחר שואל אם אין לשים סעיפים אלה במסגרת ההגדרות.

49. חבר הוועדה הרביעי בדעה שקיימת חשיבות לסעיפים אלה, אך אין משמעות אם הם יהוו חלק מסעיפי התקן או ישולבו בהגדרות.

50. חבר הוועדה הנוסף וחבר הוועדה תומכים בהעברת הסעיפים לסעיף ההגדרות. היו"ר מסכים.

51. היו"ר מסכם כי סעיפים 1.55-1.57 שעוסקים בהקלה של "עלות או מאמץ מופרזים" יועברו לסעיף ההגדרות.

מודל ירידת ערך (סעיף 1.31-1.37)

52. צדיק מציינת כי סעיף 1.31 מתייחס לעיתוי בחינת ירידת ערך. מוסיפה כי הסעיף נדון בישיבה הקודמת בהקשר להצעה של המשתתף הרביעי לגבי הכרה בהפסד מירידת ערך לפני

צבירת הכנסות ריבית. מצטטת את הסעיף "בסוף כל תקופת דיווח, ישות תבחן אם קיימת ראייה אובייקטיבית לירידת ערך של נכסים פיננסיים כלשהם שנמדדים בעלות או בעלות מופחתת. אם קיימת ראייה אובייקטיבית לירידת ערך, הישות תציג את הנכס הפיננסי לפי הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים המהוון לפי שיעור הריבית האפקטיבי המקורי של הנכס ותכיר בהפסד מירידת ערך בגובה ההפרש בין הערך בספרים של הנכס לתחילת תקופת הדיווח בניכוי פירעונות כלשהם של הקרן ו/או הריבית לבין הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים המהוון לפי שיעור הריבית האפקטיבי המקורי של הנכס."

53. צדיק מציינת כי סעיף 1.32 מביא דוגמאות לראיות אובייקטיביות שעשויות להעיד על ירידת ערך של נכס פיננסי – כגון קשיים פיננסיים משמעותיים של המנפיק או של החייב, הפרת חוזה, הנושה מעניק לבעל החוב הקלה, שלא היתה נשקלת על ידי הנושה בנסיבות אחרות, נעשה צפוי כי הלווה יכנס להליך פשיטת רגל או לארגון מחדש פיננסי אחר, מידע ניתן לצפייה המעיד כי ישנה ירידה, הניתנת למדידה, באומדן תזרימי המזומנים העתידיים מקבוצת נכסים פיננסיים, מאז ההכרה לראשונה.

54. היו"ר מציין כי ניסוח סעיף (ב) אינו ברור "הפרת חוזה – כמו אי עמידה בתנאים או פיגור בתשלומי ריבית או קרן". מציע להחליף את המילה "כמו" במילה "כולל". המשתתף הנוסף שואל אם ייתכנו מקרים אחרים של הפרת חוזה. היו"ר מציין כי אכן "אי עמידה בתנאים" משקף הפרה כלשהי של חוזה לפיכך מדובר על כפילות מיותרת. המשתתף הנוסף מציע לשים מקף לאחר המילים "הפרת חוזה". היו"ר מסכים ומציין כי לאחר המקף יש הבהרה לגבי המצבים של הפרת חוזה.

55. היו"ר מסכם כי במקום המילה "כמו" בסעיף 1.32(ב) יבוא מקף.

56. חבר הוועדה הנוסף מציין כי סעיף זה הובא ל-IFRS for SME מ-39 IAS. מוסיף כי ב-39 IAS היה ברישא פסקה נוספת המבהירה את ההבחנה בין הפסדי אשראי שהתהוו לבין הפסדי אשראי עתידיים. מציין כי פסקה זו מנעה הכרה בהפרשות כלליות. מצטט "ערכם של נכס פיננסי או של קבוצה של נכסים פיננסיים נגם והפסדים מירידת ערך מתהווים אם, ורק אם, קיימת ראייה אובייקטיבית לירידת ערך כתוצאה מאירוע אחד או יותר שהתרחשו לאחר ההכרה לראשונה בנכס ("אירוע הפסד") ולאירוע ההפסד (או לאירועי ההפסד) יש השפעה על אומדן תזרימי המזומנים העתידיים של הנכס הפיננסי או של קבוצת הנכסים הפיננסיים שניתן לאמוד אותה באופן מהימן. יתכן ולא ניתן לזהות אירוע יחיד ונפרד שגרם לירידת הערך. לחלופין, יתכן והשפעה משולבת של מספר אירועים גרמה לירידת הערך. הפסדים חזויים כתוצאה מאירועים עתידיים, מבלי להתחשב ברמת הסבירות שלהם אינם מוכרים."

57. צדיק מציינת כי רישא זו לא נכללה ב-IFRS for SME, אך ניתן להוסיפה.

58. המשתתף מצטרף להצעה של חבר הוועדה הנוסף להוסיף את הרישא. בדעה שיש להוסיף גם את ההנחיות בסעיף 59 ל-39 IAS לגבי ירידת ערך משמעותית או מתמשכת של השקעות במכשירים הוניים.
59. צדיק מציינת כי ב-IFRS for SME לא ניתנה חלופה של מדידת ההשקעות במכשירים הוניים בעלות ולכן הסעיפים לא נכללו, אך יש להביאם מ-39 IAS.
60. חבר הוועדה הנוסף מציע להתאים את הדרישות בהצעה לתקן לדרישות שהיו ב-39 IAS לגבי ירידת ערך מאחר שכל הדרישות הן רלוונטיות ומהוות הנחיות יישום חשובות.
61. המשתתף מציין כי במודל ירידת ערך שהיה ב-39 IAS לא ניתן היה לבטל הפסד מירידת ערך של מכשירים הוניים. מציין כי בהצעה לתקן, המבוססת על ה-IFRS for SME לא בוצעה הבחנה בין מכשירים הוניים לבין מכשירי חוב ונקבע כי ניתן לבטל הפסד מירידת ערך וזאת ככל הנראה מאחר שלפי ה-IFRS for SME מכשירים הוניים נמדדו בשווי הוגן. שואל אם הכוונה היא לקבוע שניתן לבטל הפסד מירידת ערך של מכשירים הוניים וזאת בניגוד ל-39 IAS.
62. חבר הוועדה מציין כי לא הסכים למודל ב-39 IAS. בדעה כי בייחוד בחברה פרטית יש לאפשר ביטול הפסד מירידת ערך. היו"ר מסכים. חבר הוועדה הרביעי מסכים שיש לאפשר ביטול הפסד מירידת ערך. חבר הוועדה הנוסף מסכים ומציין כי לא צריך להיות הבדל לעומת נכסים אחרים שמתאפשר ביטול הפסד מירידת ערך, למעט מוניטין.
63. **היו"ר מסכם כי להצעה לתקן יוספו סעיפים המתייחסים לירידת ערך של מכשירים הוניים, אך לא יקבע כי לא ניתן לבטל הפסד מירידת ערך של מכשיר הוני.**
64. צדיק מציינת כי סעיפים 1.37-1.42 מתייחסים לשווי הוגן. מוסיפה כי סעיף 1.37 קובע את מידרג השווי ההוגן – מחיר מצוטט של נכס זהה או נכס דומה בשוק פעיל, בהיעדר שוק פעיל -מחיר של עסקה עדכנית בנכס זהה או דומה, בהיעדר שוק פעיל ועסקאות עדכניות – שימוש בטכניקת הערכה.
65. המשתתף הרביעי שואל אם לא נדרשת התאמה בשל מאפייני הנכס כאשר נעשה שימוש במחיר מצוטט של נכס דומה או במחיר עסקה עדכנית בנכס דומה. צדיק משיבה כי נדרשת התאמה כזו, אך אכן לא רואה לכך אזכור בסעיף. חבר הוועדה מציין כי יש לבחון את 39 IAS לפני עדכנו על ידי 13 IFRS. המשתתף הנוסף בדעה כי אמירה כזו עלולה לסבך את המדידה, מאחר שהוא כפוף להתאמות סובייקטיביות על ידי ההנהלה. חבר הוועדה האחר מציעה לבחון את הקביעות ב-39 IAS לגבי נכס דומה. היו"ר מציע להביא לדיון בישיבה הבאה את הסעיף הרלוונטי מ-39 IAS.

66. צדיק מציינת כי סעיף 1.38 מתייחס לטכניקות הערכה וסעיף 1.39 קובע את מטרת השימוש בטכניקות הערכה. חבר הוועדה מציין כי מדובר על סעיפים מתוך IAS 39 לפני תיקונו על ידי IFRS 13. מוסיפה כי סעיף 1.40-1.42 עוסקים במקרים שבהם אין שוק פעיל וקובעים כי השווי ההוגן של השקעות בנכסים שאין להם מחיר שוק מצוטט בשוק פעיל ניתן למדידה מהימנה אם :

(א) ההשתנות בטווח של אומדני שווי הוגן סבירים אינה משמעותית לגבי אותו נכס, או
(ב) ניתן להעריך באופן סביר את ההסתברויות של האומדנים השונים בתוך הטווח וניתן להשתמש בהם באמידת שווי הוגן.

67. צדיק שואלת אם יש הערות. לנוכחים אין הערות.

גריעה של נכסים פיננסיים

68. צדיק מציינת כי במסגרת הנקודות לדיון נכלל תרשים הזרימה מתוך IFRS 9 לגבי גריעה ונערכה השוואה ל-IFRS for SME. מציינת כי נושא זה נדון גם בעת הדיון בעקרונות לתקן מכשירים פיננסיים. מציינת כי ההבדל הראשון הוא שה-IFRS for SME אינו מתייחס לגריעה בדוחות הכספיים המאוחדים.

69. חבר הוועדה הרביעי בדעה כי בנושא זה יש לדון תחילה איזה מודל לאמץ בתקינה הישראלית – IFRS 9, IFRS for SME (דומה ל-IFRS 9 אך אינו מתייחס לחלק מהנקודות שהן בבסיס המודל) או תקינה אמריקאית (חלק גדול מהחברות הישראליות מאמצות).

70. חבר הוועדה בדעה כי המודל של התקינה הבינלאומית הוא מודל מאוד מסובך בהשוואה למודל בתקינה האמריקאית. מציין כי המודל של התקינה האמריקאית יושם בישראל לפני אימוץ התקינה הבינלאומית. בדעה כי על מנת להקל על החברות הפרטיות יש לאמץ את מודל התקינה האמריקאית (גישה משפטית) בנושא זה.

71. חבר הוועדה הרביעי מסכים עם חבר הוועדה לגבי המודלים השונים, אך בדעה שיש לאמץ את המודל של IFRS 9 באופן מלא. מציין כי בהתאם לתקינה האמריקאית תיתכן תוצאה שבה גם אם החברה נותרת עם כל הסיכונים והתשואות תיתכן גריעה וזו תוצאה בלתי סבירה. משתתף שישי מציין כי מדובר על מקרים קיצוניים. חבר הוועדה הרביעי משיב כי אם החברה נתנה ערבות של 100% והיא מקבלת חו"ד משפטית של true sale היא תיגרע את הנכסים בהתאם לתקינה האמריקאית. המשתתף השישי מציין כי לא סביר שכאשר חברה נתנה ערבות של 100% היא תקבל חו"ד משפטית כזו. חבר הוועדה הרביעי מציין כי גם הדרישה לקבל חו"ד משפטית היא מכבידה.

72. המשתתף השישי בדעה שיש לאמץ את המודל של IFRS 9, למרות שהוא מורכב יותר. מציין כי בעסקאות המתבצעות על ידי חברות פרטיות לא צפוי סיבוך ומורכבות רבים. מוסיף כי התקינה הישראלית מבוססת על התקינה הבינלאומית ולכן עדיף לאמץ את המודל של IFRS 9.

73. היו"ר תומך באימוץ המודל של IFRS 9. חבר הוועדה האחר תומך באימוץ המודל של 9 IFRS. חבר הוועדה הנוסף מציין כי למרות שהמודל של התקינה האמריקאית הוא ברור יותר וקל יותר ליישום בדעה שיש לאמץ את המודל של IFRS 9 כחלק מהקו של אימוץ התקינה הבינלאומית.
74. **היו"ר מסכם כי המודל של התקינה הבינלאומית יאומץ בהצעה לתקן 46.**
75. צדיק מציינת כי הסעיף הראשון מתייחס לבחינה בדוחות הכספיים המאוחדים. מוסיפה כי לא ברור מדוע הוחלט שלא לכלול סעיף זה, אך ייתכן שהסיבה לכך היא שהחזקה כזו אינה שכיחה בחברות פרטיות בחו"ל. היו"ר מציע שלא לדון בנושא זה בשלב זה מאחר שצפוי דיון בסוגיית איחוד דוחות כספיים. חבר הוועדה משיב כי גם אם תתקבל החלטה על אי צורך באיחוד, חברה בת המוחזקת 100% תאוחד.
76. צדיק מציינת כי המודל ב IFRS for SME הוא מודל שאינו מתייחס לבחינת גריעה לחלק מנכס ולמעורבות נמשכת. בדעה כי יש לבחור בין מודל ה-IFRS for SME לבין מודל 9 IFRS.
77. חבר הוועדה הרביעי מציין כי בהתאם לתרשים אין התייחסות ב-IFRS for SME להעברה משפטית. צדיק מציינת כי אין התייחסות להעברה משפטית, אלא להעברת הסיכונים והתשואות. חבר הוועדה הרביעי שואל אם בהתאם ל-IFRS for SME כאשר מבוצעת עסקה סינטטית (איגוח סינטטי) ניתן לגרוע את הנכסים. מציין כי בעסקה סינטטית תיתכן העברה של סיכונים ותשואות. חבר הוועדה האחר מציין כי יש לבחון אם במהות הועברו כל הסיכונים והתשואות.
78. חבר הוועדה האחר בדעה שיש לאמץ את המודל של ה-IFRS for SME ולא לכלול את המורכבות של 9 IFRS.
79. צדיק מציינת כי ההבדל העיקרי הוא לגבי הבחינה של גריעה של חלק מנכס. חבר הוועדה הרביעי מציין כי גם העובדה שהעברה משפטית אינה מחויבת היא הבדל משמעותי, לאור פס"ד אגרקסקו וההלימה המשפטית הקיימת במקרים רבים בין המחאת חיובים לפי החוק לבין ההצגה בדוחות הכספיים. מציין כי לכאורה עשויה להתבצע גריעה בדוחות הכספיים למרות שאין העברה משפטית וזו תוצאה לא רצויה מבחינת המשתמשים בדוחות הכספיים.
80. צדיק שואלת אם חבר הוועדה הרביעי תומך באימוץ המודל של 9 IFRS. חבר הוועדה הרביעי מציין כי ניתן לאמץ את עקרונות המודל של 9 IFRS (כולל העברה משפטית) ולהוציא ממנו את הבחינה של גריעה של חלק מנכס. היו"ר תומך בהצעת חבר הוועדה הרביעי. צדיק מציינת כי הוצאת הבחינה של גריעה של חלק מנכס תהיה מסובכת.
81. חבר הוועדה האחר מציע לשלב את ההעברה המשפטית בסעיף 1.48 במודל של ה-IFRS for SME.

82. צדיק שואלת אם חבר הוועדה הרביעי בדעה שיש לשלב גם את סעיף 3.2.5 המתייחס ל pass through. חבר הוועדה הרביעי בדעה שמצב זה שכיח פחות בחברות פרטיות. בדעה שיש לשלב את המודל של IFRS 9 במלואו ואם יהיו סעיפים שלא יהיו רלוונטיים לחברה כלשהי, היא לא תתייחס אליהם. מציין כי החיסרון של ביטול החלק של גריעה חלקית הוא שלא יהיה פתרון בתקן למקרים אלה. המשתתף השישי מסכים ומציין כי מודל התקינה הבינלאומית מוכר וידוע. מוסיף כי אם ניתנת הקלה ברורה כמו לדוגמה לעניין סיווג אופציות צמודות מדד, ניתן לסטות מהמודל, אך במקרה זה יהיה מורכב לסטות מהמודל ולהכיר את ההבדלים. מוסיף כי גם מבחינת ספרות מקצועית ופרשנויות, עדיף לדבוק במודל של IFRS 9.
83. חבר הוועדה האחר בדעה שבמקרים הנדירים שבהם תהיה עסקה מורכבת, ניתן יהיה לפנות ל IFRS 9. המשתתף השישי שואל אם הכוונה היא רק לכלול חלק מהסעיפים ולאפשר פנייה ל-IFRS 9.
84. חבר הוועדה מציין כי בסעיפים הקיימים ב-IFRS for SME אין כלל אזכור ל-pass through לדוגמה.
85. צדיק בדעה כי אם יושמטו חלק מהסעיפים כגון לגבי בחינה של גריעה של חלק מנכס, pass through או העברה משפטית, לא ניתן להבין מכך שניתן ליישם את IFRS 9. חבר הוועדה האחר מסכים.
86. חבר הוועדה שואל אם בתקן האנגלי אומץ המודל של ה-IFRS for SME. צדיק משיבה כי תבדוק, אך למיטב זיכרונה לא בוצעו שינויים בתקן האנגלי בחלק זה (לאחר הישיבה נבדק ואכן בתקן האנגלי לא בוצעו שינויים לעומת ה-IFRS for SME).
87. היו"ר מציע לאמץ את המודל של IFRS 9. חבר הוועדה האחר, חבר הוועדה הרביעי וחבר הוועדה הנוסף מסכימים. חבר הוועדה מציין כי מבין שתי החלופות של אימוץ IFRS 9 או IFRS for SME תומך באימוץ IFRS 9.
88. היו"ר מסכם כי מודל הגריעה של נכסים פיננסיים ב-IFRS 9 יאומץ בהצעה לתקן 46.
89. היו"ר נועל את הישיבה.